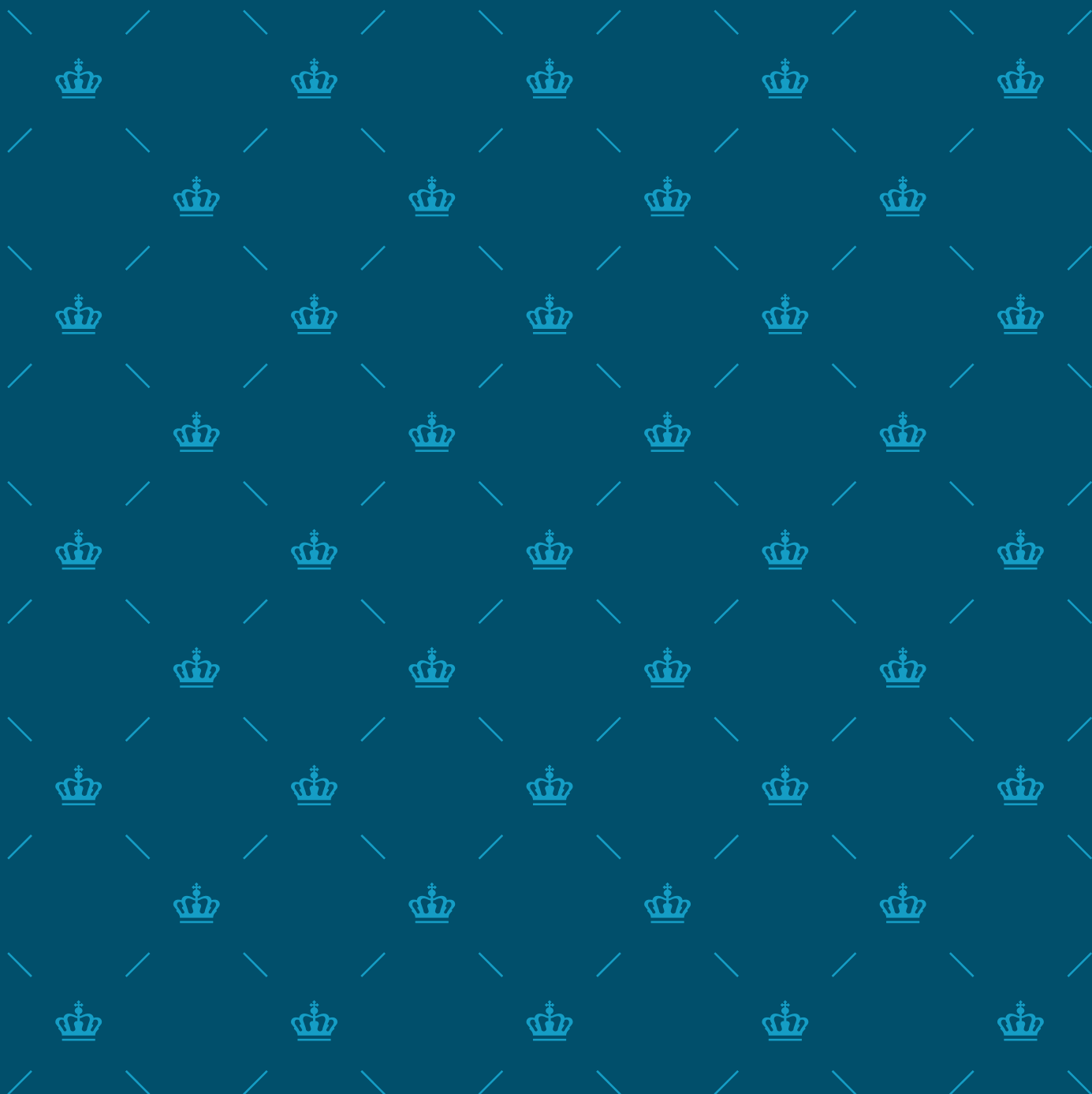

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Vidensdeklaration

Arbejdet med at vejlede og rådgive om vidensbaserede indsatser på integrationsområdet

Den øgede flygtningestrøm i Europa har sat den danske integrationsindsats i kommunerne under pres og der er derfor et stigende politisk fokus på, hvilke indsatser "der virker". Kommunerne efterspørger viden fra ministeriet og styrelsen om, hvad der virker, hvordan det implementeres og hvad det koster.

Det fremgår af Videnstrategien, som er godkendt af UIMs koncerndirektion i november 2016, at der skal udarbejdes en vidensdeklaration for den viden, som ministeriet stiller til rådighed for kommuner og andre aktører:

- Der udvikles retningslinjer eller en såkaldt "vidensdeklaration", for den viden som ministeriet videreformidler, der angiver, hvordan en given indsats er vurderet og som gør det muligt for kommunerne at danne sig et overblik over vidensgrundlaget bag en konkret indsats/metode. Overblikket skal bidrage til kommunale beslutninger om, hvorvidt en given indsats eller metode skal anvendes og implementeres i kommunen.

En vidensdeklaration er ministeriets værktøj til at vejlede om vidensgrundlaget for indsatser og metoder på integrationsområdet. Deklarationen skal give gennemsigtighed og bidrage til, at lokale beslutningstagere eller praktikere hurtigt kan orientere sig i indholdet af en given indsats. Målgruppen er derfor beslutningstagere, der træffer beslutninger om brug af metoder og indsatser på alle niveauer. Vidensdeklarationen er bygget op efter en fast struktur for at sikre gennemsigtighed i den viden, som ministeriet stiller til rådighed.

Vidensgrundlaget på integrationsområdet er fragmenteret, og der er derfor ikke et samlet overblik over den viden, der findes på området. Udover integrations- og dansklovgivningen følger området de øvrige sektorlovgivninger og der er ikke foretaget egentlige vidensopsamlinger om givne indsatser i forhold til området for etniske minoriteter m.v. Det betyder også, at arbejdet med at vidensdeklarere skal bidrage til over en årrække, at der kommer et mere solidt vidensgrundlag til brug for praksis herunder et overblik over de områder, hvor vidensgrundlaget er mangelfuldt til brug for prioriteringer af nye analyseområder.

Vidensdeklarationen vil ikke eksternt bruges til at ekskludere viden eller give en samlet karakter for en given indsats.

Vidensdeklarationen bygger på det udviklingsarbejde, som Socialstyrelsen under Børne- og Socialministeriet, har udviklet gennem en årrække og der er således sammenfald på de temaer, som deklARATIONEN tager udgangspunkt i.

Notatet er bygget således op, at der indledningsvist er en beskrivelse af, hvad indholdet i en vidensdeklaration kan være, hvornår og hvordan vidensdeklarationen kan anvendes og endelig et forslag til, hvordan arbejdet med at vidensdeklarere implementeres i organisationen. Afslutningsvis er der en guide med hjælpespørgsmål til brug for medarbejdernes arbejde med at vidensdeklarere indsatserne.

1. Indholdet i styrelsens vidensdeklaration

Vidensdeklarationen er styrelsens værktøj, som på sigt har til formål at vejlede kommuner og andre aktører om vidensgrundlaget for alle væsentlige indsatser og metoder på integrationsområdet. Målsætningen er, at det skal blive lettere at træffe beslutning om, hvorvidt en indsats eller metode skal anvendes og implementeres.

Vidensdeklarationen er en "deklaration" af, hvad vi ved – og hvad vi endnu ikke ved – om virkningen af konkrete indsatser og metoder på integrationsområdet. Eller med andre ord: En deklaration af vidensgrundlaget bag indsatser og metoder. Til hver målgruppe og problemstilling kan der findes indsatser eller metoder (en indsats, der følger en særlig systematik eller som er beskrevet). For at yde den rette indsats kræves et stærkt vidensgrundlag bag den indsats eller metode, som gives.

Vidensdeklaration anvendes i forhold til konkrete indsatser/metoder målrettet en bestemt målgruppe (en aldersgruppe med en særlig problematik) og består af fem temaer eller "vidensdimensioner". Formålet med opdelingen i de fem vidensdimensioner er at give et samlet og differentieret overblik over vidensgrundlaget bag de indsatser/metoder, som der vejledes om.

Figur 1. Vidensdeklarationens dimensioner:

Grundantagelsen bag Vidensdeklarationen er, at de fem vidensdimensioner alle er nødvendige for at skabe et samlet billede af aktuelt bedste viden om en given indsats/metode med henblik på anvendelse og implementering af metoden. På sigt bør enhver indsats eller metode være vidensbaseret, det vil sige, at der er viden om hver af de fem vidensstyper.

Målgruppen:

Her gives et kort resumé af vidensgrundlaget for "målgruppe". Hvad ved vi om målgruppen i forhold til den problemstilling, som skal afhjælpes?

Metoden:

Her gives et kort resumé af vidensgrundlaget for "metode". Hvad ved vi om den metode, som skal afhjælpe målgruppens problem? Er metoden opdelt i faser eller såkaldte komponenter, der kan identificeres som afgørende for indsatsen?

Implementering/organisering:

Her gives et kort resumé af vidensgrundlaget for "implementering". Hvad ved vi om, hvordan man sikrer en god implementering af indsatsen? Er der en særlig implementeringsfidelitet man som kommune skal være klar over.

Effekt:

Her gives et kort resumé af vidensgrundlaget for "effekt". Hvad ved vi om metodens effekt målt på det problem, som skal afhjælpes? Hvor højt op af videnstrappen er vidensniveauet.

Økonomi:

Her gives et kort resumé af vidensgrundlaget for "økonomi". Hvad ved vi om,

omkostningerne ved at implementere metoden? Er metodeøkonomisk efficient?

Vidensdeklarationen skal både bidrage til at synliggøre, hvilke indsatser og metoder, som bygger på et fyldestgørende vidensgrundlag, og hvilke, som ikke gør.

Vidensdeklarationen er derfor også anvendelig til at identificere såkaldte "videnshuller" i det eksisterende vidensgrundlag om indsatser/metoder.

2. Anvendelsesområdet for en vidensdeklaration

Integrationsområdet følger andre faglige discipliner inden for fx beskæftigelse, social- og undervisningsområderne, og der er derfor ikke udarbejdet en fast faglig praksis, der retter sig mod en eller flere specifikke og afgrænsede målgrupper.

Vidensdeklaration

Vidensdeklarationen kan derfor bidrage til, at kommunerne bliver mere bevidste om velafprøvede metoder, faste systematikker og indsatser, der kan skelnes fra andre indsatser således, at der i højere grad arbejdes med mere faste metodebeskrivelser, der tydeliggør indsatsernes/metodernes grundkomponenter.

Som udgangspunkt bør kun metoder og indsatser, der har et skriftligt vidensgrundlag indgå i en vidensdeklaration. Herudover indgår øvrigt skriftligt materiale (artikler, rapporter, håndbøger mv.), som udgør indsatsens/metodens vidensgrundlag. Når styrelsen refererer til viden, der ikke er skriftligt funderet skal dette være tydeligt i formidlingen heraf.

Det er styrelsens medarbejdere i fagkontorerne, der deklarerer de konkrete metoder eller indsatser. Vidensdeklarationen er baseret på en begrundet faglig vurdering, ikke på objektive kriterier. Det er den enkelte kontorchef, der er ansvarlig for et tilstrækkeligt vidensfundament.

Styrelsen stiller viden til rådighed for kommunerne på flere niveauer. Dels har styrelsen på flere af områderne en forpligtelse til at yde konkret rådgivning om brug af indsatser og metoder til kommunerne. Det gælder fx æresområdet, forebyggelse af ekstremisme og radikalisering samt på integrationsområdet med særlig vægt på beskæftigelsesområdet. Derudover formidles viden gennem netværk og i skriftlig form i pjecer samt på særlige videnstunge hjemmesider som www.integrationsviden.dk og www.stopekstremisme.dk. Derudover er styrelsen også bestiller af ny viden i forbindelse med igangsættelse af nye projekter og ved større analyser m.v.

3. Hvordan skal styrelsens medarbejdere arbejde med vidensvejledning:

Arbejdet med at vidensdeklare alle indsatser og metoder vil være en langvarig proces. Prioriteringen vil/skal afhænge af efterspørgsel fra kommunerne (de store velfærdsområder) samt i den konkrete rådgivning, hvor der er en forventning om, at den viden styrelsen stiller til rådighed er underkastet en vurdering af indsatsens validitet. Derudover bør al ny viden om metoder og indsatser, der bestilles, vurderes kvalitetsmæssigt i forhold til alle fem videnstemaer. Det gøres bl.a. ved at henvise til de fem temaer i udbud m.v.

Det foreslås derfor, at styrelsens rådgivning om konkrete indsatser m.v. skal vidensdeklarerer. Det vil sige, at der i rådgivningen også skal være en klar tilkendegivelse af, hvilket vidensniveau rådgivningen afspejler.

Derudover udarbejdes i regi af Integrationsviden.dk samt stopekstremisme.dk en beskrivelse af, hvordan arbejdet med vidensdeklarationen kan integreres i de to platforme og en tidsplan herfor.

Arbejdet med at implementere vidensdeklarationen påbegyndes i januar 2019.

Hjælpe spørgsmål til vurdering

(Fra Socialstyrelsens Vidensdeklaration)

I Vidensdeklarationen skal der foretages en vurdering af, hvor stor den foreliggende viden om indsatsen/metoden er på de fem vidensdimensioner i vidensdeklarationen:

1. Målgruppe
2. Metode
3. Implementering
4. Effekt
5. Økonomi

For hver dimension er der en hjælpe liste med kriterier i form af spørgsmål, som har til formål at hjælpe med at lave den rette vurdering af styrken af den foreliggende viden på de fem vidensdimensioner.

Spørgsmålene fungerer alene som guide til vurderingen, det er den enkelte medarbejder, der på baggrund af vejledningen vurderer og konkluderer på styrelsens faglige vurdering af vidensgrundlaget.

Ad målgruppe:

Er målgruppen for indsatsen/metoden klart beskrevet?

- a) Er det beskrevet, hvilken målgruppe af borgere indsatsen/metoden er rettet mod (fx socioøkonomisk baggrund, alder, køn og etnicitet, funktionsniveau og sociale problemstillinger)?
- b) Er der tydelige inklusionskriterier (klare kriterier for, hvornår en borger tilhører målgruppen)?
- c) Er der tydelige eksklusionskriterier (klare kriterier for hvilke borgere, som vil have større gavn af andre indsatser/metoder)?
- d) Hvis indsatsen/metoden skelner mellem forskellige delmålgrupper med henblik på en målrettet indsats: Er der tydelige kriterier for, hvilken delmålgruppe borgeren tilhører?

Er der relevante støtteredskaber til at identificere målgruppen?

- a) Er der støtteredskaber til at afgøre, hvorvidt en borger er i målgruppen for metoden (eksempelvis en udredningsmetode eller et screeningsværktøj)?
- b) Er støtteredskabet(-erne) velegnet til at identificere målgruppen og eventuelle delmålgrupper?

Er forhold ved rekruttering, motivation og fastholdelse af borgeren i indsatsen/metoden beskrevet?

- a) Er det beskrevet, hvordan man sikrer rekruttering eller visitation af målgruppen til indsatsen/metoden?
- b) Er eventuelle erfaringer med borgerens motivation for at deltage i indsatsen/metoden beskrevet?
- c) Er eventuelle erfaringer med at fastholde borgeren gennem hele det planlagte forløb beskrevet?

Er det klart beskrevet, hvilket behov eller problem hos målgruppen, indsatsen/metoden skal opfylde eller løse?

- a) Er det beskrevet, hvordan indsatsen/metoden påvirker andre forhold af borgernes hverdag og livssituation end den problemstilling, som søges løst?
- b) Er det beskrevet, hvordan indsatsen/metoden påvirker borgerens øvrige hverdag og livssituation (fx eventuelle belastninger for pårørende)?
- c) Er borgere og/eller pårørendes tilfredshed med indsatsen/metoden beskrevet?

Ad Metoden/indsatsen teoretiske fundament

Er der udarbejdet en forandringsteori for indsatsen/metoden?

- a) Er der eksplicit beskrevet eller 'tegnet' en forandringsteori for indsatsen der beskriver årsags og virkningskæde mellem aktiviteter og
- b) Hvis 'nej' til a): Fremgår en forandringsteori implicit af metodebeskrivelsen?

- c) Bygger forandringsteorien på teoretisk begrundede antagelser (fx empowerment teori, recovery eller anden faglig relevant teori)?
- d) Bygger forandringsteorien på antagelser, der henviser til erfaringer fra relevant faglig praksis?
- e) Bygger forandringsteorien på antagelser, der er bevist virksomme via forskning eller effektevaluering

Hvilken kvalitet har forandringsteorien bag indsatsen/metoden? Er den plausibel ud fra følgende:

- a) Er den logisk sammenhængende?
- b) Er tidsrækkefølgen i årsags-virkningskæderne entydig?
- c) Er forandringsteorien den samme på tværs af forskellige beskrivelser eller fremstillinger – er den konsistent?
- d) Indeholder forandringsteorien en identifikation af øvrige samfundsmæssige forhold, som forventes at påvirke indsatsens/metodens resultater?

Er det tydeligt beskrevet hvilke effekter eller gevinster, indsatsen/metoden tilstræber?

- a) Hvis indsatsen/metoden er rettet mod borgeren: Er det tydeligt beskrevet, hvad forventningen er til indsatsens/metodens effekter på borgerniveau?
- b) Hvis indsatsen/metoden er rettet mod en forbedring af faglig eller organisatorisk kvalitet: Er det tydeligt beskrevet, hvilke gevinster man kan forvente i forhold til faglig kvalitet eller organisatorisk optimering?
- c) Er målsætningerne for indsatsens/metodens effekt operationaliseret på en klar og faglig relevant måde (er målsætningen fagligt meningsfuld og med en klar faglig fortolkning)?
- d) Er der opstillet effektindikatorer for metodens/indsatsens effekt-målsætninger, så man klart kan viden hvornår effekten er opnået, og hvor langt man er fra målet?
- e) Er indikatorerne kvantitative og målbare?

Bygger metoden på aktuelt bedste viden?

- a) Er indsatsen/metoden begrundet i relevant teori og forskning og er effekten dokumenteret?
- b) Indgår der delelementer i indsatsen/metoden, som har dokumenteret effekt i andre relevante sammenhænge (fx motiverende interviews, kognitiv adfærdsterapi eller øvrige relevante delelementer)? Hvis ja, er det så begrundet hvorfor de forsøges overført?

Er der kendte redskaber og procedurer til at understøtte metodeintegritet i implementeringen?

- a) Er nødvendige uddannelses- og kompetenceudviklingstilbud beskrevet – herunder træning m.v.?
- b) Er anden relevant implementeringsstøtte (fx certificering og løbende kvalitetskontrol, faglig coaching, supervision eller andet) beskrevet?
- c) Er der udviklet støtteredskaber til understøttelse af metodefideltet (fx implementeringsmanualer, procesjeklister, progressionsmålingsværktøjer m.v.)?
- d) Er det tydeligt hvem, der har ansvaret for a) – c)?
- e) Er redskaber og procedurer under a) – c) anvendelige i en dansk kontekst?

Monitoreres indsatsen/metoden løbende og systematisk?

- a) Indgår der i metoden beskrivelser eller standarder for løbende og systematisk opfølgning på indsatsens/metodens implementering?
- b) Indgår der i metoden procedurer eller standarder for løbende og systematisk dokumentation af resultatopnåelsen på borgerniveau?

Vidensdeklaration

Er metodens/indsatsens forløb beskrevet?

- a) Er det beskrevet hvilke faser eller sekvenser, indsatsen/metoden består af (den proces eller de faser, borgeren gennemgår som led i indsatsen/metoden)?
- b) Er det beskrevet, hvilken intensitet forløbet bør have (fx minimumstimetal, mødefrekvens, maximalt caseload mv.)?
- c) Er det klart beskrevet, hvornår borgerens forløb er planmæssigt afsluttet (fx tidsmæssig afgrænsning eller afgrænsning på baggrund af en observeret udvikling)?

Er metodens/indsatsens aktiviteter beskrevet?

- a) Er det tydeligt, hvilke konkrete aktiviteter borgeren planmæssigt skal deltage i som led i indsatsen/metoden (fx møder, samtaler, rådgivning, undervisning mv.)
- b) Er det tydeligt, hvilke øvrige aktiviteter indsatsen/metoden består af (fx opsporende indsats, koordinationsmøder mellem fagprofessionelle mv.)?
- c) Er det tydeligt, om der er tale om faste, strukturerede forløb eller individuelt tilrettelagte forløb (fx choice based support, case manager modeller eller lignende)?

Er det beskrevet, hvilken faglig baggrund medarbejderne i indsatsen/metoden bør have?

- a) Er det beskrevet, hvilken faglig uddannelse eller efteruddannelse indsatsens/metodens medarbejdere bør have?
- b) Er det beskrevet, hvilken medarbejdererfaring eller hvilke faglige/personlige kompetencer medarbejderne bør have?

Er indsatsens/metodens organisering af den borgerrettede indsats beskrevet?

- a) Er det tydeligt, såfremt indsatsen/metoden forudsætter en særlig organisering?
- b) Er det beskrevet hvilke faglige funktioner, som skal varetages i indsatsen/metoden?
- c) Er det klart beskrevet, hvem som har ansvaret for indsatsens/metodens kerneaktivitet(-er)?
- d) Er det klart beskrevet, hvem som har ansvaret for at koordinere indsatsens/metodens aktiviteter?

Er det beskrevet hvilke konkrete redskaber (teknologi og værktøjer), som skal anvendes i indsatsen/metoden?

- a) Er det tydeligt, såfremt indsatsen/metoden forudsætter, at bestemte teknologier eller værktøjer anvendes (fx screeningsredskaber, skabeloner og vejledninger, IT-redskaber, samtaleunderstøttende teknologi mv.)
- b) Er teknologi og værktøjer, som understøtter indsatsen/metoden, velkendte eller velbeskrevne?

Er de fysiske rammer for indsatsen/metoden beskrevet?

- a) Er det beskrevet hvilke fysiske rammer (fx aflukket lokale med kun medarbejder og borger tilstedeværende) eller lokalitet (fx at en aktivitet skal foregå i borgerens lokalmiljø), som understøtter indsatsen/metoden?

Er det tydeligt angivet, hvornår medarbejdere har mulighed for at træffe situationsspecifikke valg på baggrund af et fagligt skøn af den konkrete situation?

- a) Er tydeligt, hvornår faglige medarbejdere som led i metoden har mulighed for – eller ligefrem bør – træffe situationsspecifikke valg på baggrund af et fagligt skøn?

Ad Implementering

Implementeringsviden indeholder en vurdering af den eksisterende viden om, hvorvidt og hvordan indsatsen/metoden er implementerbar i en dansk kontekst. Implementering handler om kontekstuelle forhold, som har betydning for metodens effekt.

Hvor moden er indsatsen/metoden i en dansk kontekst?

- Er driftsmæssige implementeringserfaringer i en dansk kontekst dokumenterede og velbeskrevne?
- Er implementeringserfaringer fra udviklingsarbejde i en dansk kontekst dokumenterede og velbeskrevne?
- Er det beskrevet, hvordan metoden/indsatsen er forenelig med kendte danske implementeringsforhold (fx ansvarsfordeling mellem myndigheder, faglige kulturer/værdier, samfundsmæssige værdier etc.)?

Er det beskrevet, hvilken administrativ organisering, som understøtter indsatsen/metoden?

- Hvis indsatsen/metoden kræver tværfaglige kompetencer (fx socialfagligt og sundhedsfagligt samarbejde): Er det beskrevet, hvordan det tværfaglige samarbejde organiseres med henblik på at understøtte indsatsen/metoden?
- Hvis metoden kræver tværsektorielt samarbejde (fx samarbejde mellem kommune, sygehus, socialpsykiatri eller andre relevante samarbejdsparter): Er det beskrevet, hvordan det tværsektorielle samarbejde organiseres med henblik på at understøtte indsatsen/metoden?

Er væsentlige forudsætninger og barrierer for indsatsernes implementering beskrevet?

- Er væsentlige forudsætninger og barrierer for indsatsens/metodens succes beskrevet (fx politisk opbakning og prioritering, samarbejde med væsentlige interessenter, frontmedarbejderes kendskab til og opbakning til indsatsen/metoden mv.)?

Er væsentlige kontekstuelle forudsætninger for indsatsens/metodens succes kendte og beskrevet?

- Er det beskrevet, hvorvidt indsatsen er afhængig af parallelle ydelser (fx at borgeren benytter øvrige offentlige tilbud)?
- Er det beskrevet, hvorvidt indsatsen er afhængig af andre aktører (fx at lokalmiljøet integrerer borgerne i aktiviteter)?
- Er det beskrevet, hvorvidt indsatsen/metoden er afhængig af andre hjælpebetingelser?

Ad effekt

Foreligger der viden, der underbygger, at indsatsen/metoden har en positiv effekt? På borgerniveau kan en indsats have konsekvenser på en række områder: Fx viden, adfærd, holdning og motivation, færdigheder mv.

Andre outcome-variable kan måle på gevinster ved indsatsen, fx faglige gevinster (større kvalitet i sagsbehandling, bedre retssikkerhed for borgeren mv.) eller organisatoriske gevinster (fx mere hensigtsmæssig eller systematisk arbejdstilrettelæggelse, ressourcebesparelser mv.)

- Foreligger der viden, der underbygger, at indsatsen/metoden har en positiv effekt (fx forskningsartikler, evalueringsrapporter el. lign.)?
- Er der redegjort for undersøgelses-/forskningsdesignet bag denne viden?
- Er der redegjort for de væsentligste validitetstrusler, der knytter sig til den konkrete viden om effekter (fx at en effektmåling er gennemført eller sponsoreret af programudbyderen selv)?

Vidensdeklaration

Indgår danske/nordiske studier i vurderingen af effekten?

- Har danske eller nordiske effektmålinger vist en positiv effekt af indsatsen/metoden?

Er eventuelle positive og negative sideeffekter af indsatsen/metoden beskrevet og dokumenteret?

- Har effektstudier undersøgt, om der er positive og/eller negative sideeffekter af indsatsen/metoden?
- Er eventuelle sideeffekters karakter, omfang og eventuelle differentierede påvirkning af målgruppen klart beskrevet?

Ad økonomi

Viden om økonomien i forbindelse med metoder og indsats er vigtig beslutningsstøtte for kommuner og leverandører. Det er fx vigtigt at vide, hvad det koster pr. borger at implementere og drive en metode eller indsats. Endvidere kan der gennemføres forskellige økonomiske evalueringer. Det kan fx være analyser, der giver beslutningstagere indblik i, hvor meget effekt pr. kr. der kan opnås med sammenlignelige metoder og indsats (cost-effectiveness analyse).

Der kan også gennemføres analyser der belyser den samlede samfundsmæssige nytte sammenholdt med omkostningerne ved bestemte metoder (cost benefit analyse) - samt en række andre samfundsmæssige økonomiske analyser. Også viden om fordelingen af udgifter og gevinster over tid fordelt på stat, region og kommune er relevant i forskellige beslutningssituationer.

Er det beskrevet, hvilke ressourcer indsatsen/metoden kræver?

- Er der redegjort for nødvendige ressourcer i indsatsen/metoden, herunder medarbejdertid, drift af teknologi og værktøjer, uddannelse samt øvrige omkostninger?

Er det undersøgt, hvilke faktiske omkostninger, der knytter sig til metoden/indsatsen?

- Er der foretaget opgørelse af marginalomkostninger, gennemsnitsomkostninger eller andet relevant mål for indsatsens/metodens omkostninger?
- Er forudsætningerne for omkostningsberegningen eksplicitte og gennemskuelige?

Er der gennemført en økonomisk evaluering af indsatsen?

- Hvilken type økonomisk evaluering er der gennemført, og lever den op til samfundsvidenskabelige standarder for den valgte model?
- Foreligger der en vurdering af indsatsens/metodens omkostninger i forhold til relevante alternativer (alternativomkostninger)?
- Er det klart hvilket perspektiv, der anlægges på den økonomiske analyse: Samfund, kommune, forvaltning eller borger? Herunder om det er samfundsmæssig økonomisk analyse eller en driftsøkonomisk analyse?
- Er der foretaget sensitivitetsanalyser? Herunder hvad ved vi om de parametre, som påvirker det økonomiske resultat/de økonomiske konsekvenser?
- Viser evalueringerne, at indsatsen/metoden kan svare sig økonomisk?

Er der gennemført en økonomisk evaluering af indsatsen/metoden i en dansk sammenhæng?

- Har danske eller nordiske økonomiske evalueringer vist en positiv effekt af indsatsen/metoden?

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration